

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
ítélete**

**Az ügy száma:** Pfv.V.20.251/2025/7.

**A tanács tagjai:** Dr. Puskás Péter a tanács elnöke  
Dr. Csesznok Judit Anna előadó bíró  
Dr. Suba Ildikó bíró  
Dr. Tánczos Rita bíró  
Dr. Varga Edit bíró

**A felperesek:** I. rendű  
cím1  
II. rendű  
cím2

**A felperesek képviselője:** Dr. Ravasz László ügyvéd  
cím3

**Az alperes:** név1  
cím4

**Az alperes képviselője:** Ügyvédi Iroda  
ügyintéző: Dr. Hekman Ildikó ügyvéd  
cím5

**A per tárgya:** szerződésszegés és kártérítés

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:**  
Felperesek

**A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:**  
Egri Törvényszék  
1.Pf.20.132/2024/6.

**Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:**  
Gyöngyösi Járásbíróság  
5.P.20.380/2023/37.

**Rendelkező rész**

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I.-II. rendű felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperes részére 317.500 (háromszáztizenhétezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az 1.000.0000 (egymillió) forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

## **I n d o k o l á s**

### **A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás**

[1] A ... Zrt.-től 2006. évben felvett CHF alapú kölcsöne kiváltása, valamint ingatlanfelújításhoz az I. rendű felperes hitelfelvevőként és zálogkötelezettként, továbbá a II. rendű felperes jogelődje zálogkötelezettként 2008. július 18-án devizaalapú hitel- és zálogszerződést kötöttek az alperessel. A szerződés 10. oldalán kockázatfeltáró nyilatkozat devizahitelek árfolyam- és kamatkockázatával kapcsolatban rendelkezés szerepelt, valamint a szerződés záradékában is szerepelt, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatban foglaltakat a hitelfelvevő tudomásul veszi, és a devizahitel-szerződést az abban foglaltak ismeretében, a piac által indukált esetleges kockázatok felelős mérlegelésével köti meg. A szerződés közokiratba foglalása 2008. augusztus 6. napján történt meg, a közokiratba foglalt szerződés is tartalmazta a kockázatfeltáró nyilatkozatot és a záradékot.

[2] Az alperes felmondó nyilatkozatát 2011. május 4-én közjegyző foglalta közokiratba. A felmondás szerint az I. rendű felperes a fizetési kötelezettségével késedelembe esett, a bank írásbeli felszólítása ellenére sem rendezte tartozását, és a biztosítékul lekötött ingatlanokra végrehajtási eljárás indult, ezért a hitelező azonnali hatályú felmondással élt; felszólította az I. rendű felperest, hogy a 82.380,43 CHF összegű teljes tartozását fizesse meg.

[3] Az I. rendű felperes fizetési kötelezettségét nem teljesítette, ezért 2012. július 5-én a közjegyző végrehajtási záradékkal látta el a közokiratba foglalt szerződést.

[4] 2015. évben sor került a törvényi elszámolásra, a tisztességtelenül felszámított összeg 3.518,77 CHF volt.

[5] Az I. rendű felperes és a II. rendű felperes jogelődje 2016. évben a szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított pert a Fővárosi Törvényszéken, amelyben annak megállapítását kérték, hogy a kölcsönszerződés semmis a hátrányukra alkalmazott árfolyamrés költségként való feltüntetésének hiánya miatt. Az egyoldalú szerződésmódosítási feltételeket lehetővé tevő szerződési rendelkezések tisztességtelenségének megállapítása iránti keresetüktől elálltak, ezért a Fővárosi Törvényszék a pert ezen részében megszüntette, egyebekben pedig a keresetet elutasította. A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság az

elsőfokú ítéletet helybenhagyta, majd a Kúria a jogerős ítéletet a Gfv.VII.30.099/2018/12. ítéletével hatályában fenntartotta.

[6] Az I. rendű felperes és a II. rendű felperes jogelődje 2013. évben végrehajtás megszüntetése iránt indított pert a Gyöngyösi Járásbíróság előtt, amely ítéletével a keresetet elutasította. A felperesek a végrehajtás megszüntetését arra hivatkozással kérték, hogy a szerződés érvénytelen, mert: az árfolyamkockázatról való tájékoztatást a szerződés aláírása után kapták meg, amely miatt az árfolyamkockázatot a felperesre telepítő szerződéses rendelkezés tisztességtelen; a hitelbírálat nem volt megfelelő; árfolyamkockázat viselése fejében nyújtandó ellenszolgáltatás elmaradása miatt a szerződés tisztességtelen. Hivatkoztak továbbá arra is, hogy a közjegyzői okirat nem minősül közokiratnak, mert a közjegyző nem adott tájékoztatást a devizaalapú szolgáltatás lényegéről. A perben megállapította a bíróság, hogy az I. rendű felperes a szerződést úgy írta alá, hogy a devizában való elszámolás rá nézve lehetséges – akár súlyos – következményeivel tisztában volt.

[7] Az Egri Törvényszék, mint másodfokú bíróság – az I. rendű felperesi adós végrehajtási záradék törlése iránti kérelmét elutasító közjegyzői végzés megváltoztatása mellett – a 2.Pkf.50.130/2023/3. számú, 2023. június 29. napján kelt végzésével a 33014/Ü/467/2012/1. számú végrehajtási záradékot törölte.

#### **A kereseti kérelem és az alperes védekezése**

[8] A felperesek 2019. évben előterjesztett szerződésszegés és kártérítés iránti keresetüket 2023. októberében módosították és a kölcsönszerződés érvénytelenségének, semmisségének a megállapítását, valamint jogkövetkezményként az eredeti állapot helyreállítását kérték akként, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes felé fennálló tartozásuk 6.500.000 forint.

[9] Módosított keresetük jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 209. § (1)-(4) bekezdését és a 209/A. § (2) bekezdését, valamint a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről a Tanács 1993. április 5-i 93/13 EGK Irányelve (a továbbiakban: Irányelv) Melléklet 1. pont i) alpontját jelölték meg. Ténybeli alapként előadták, hogy az ügyintéző a szerződés megkötésekor arról tájékoztatta a felpereseket, hogy a devizaalapú kölcsönszerződésnek sokkal alacsonyabb a kamata, mint a forint alapúnak, ezért hosszabb távon is sokkal előnyösebb a havi törlesztőrészlete, mint a forintkölcsönnek. Arról is tájékoztatást adott, hogy csak devizaalapú hitelt tud nyújtani az I. rendű felperes részére. Az alperes a szerződés megkötése előtt nem adott tájékoztatást arról, hogy az árfolyamkockázat miatt a kölcsönszerződésnek olyan, az Európai Unió Bírósága C-776/19. számú ítélet 100-103. pontjában foglalt aránytalan kockázata van, amely miatt egy ilyen szerződést egy átlagfogyasztó soha nem kötne meg. Az alperes a szerződés megkötésével egyidőben adott tájékoztatást az árfolyamkockázat tekintetében, így nem volt elegendő idő arra, hogy átlássák az aránytalan kockázatot és azt, hogy ezt a szerződést egy átlagfogyasztó soha nem kötne meg. Arra is hivatkoztak a felperesek, hogy a hitelbírálatkor csak a felvételtől árfolyam állapotát vette figyelembe az alperes, és nem adott figyelmeztetést azon körülményre, hogy a pozitív hitelbírálat nem jelenti azt, hogy a futamidő legelején stabil marad az árfolyam és emiatt nem fog olyan árfolyam- és kamatváltozás bekövetkezni, amely miatt a tőketartozása és törlesztőrészletei akár a felvételtől is a másfélszeresére vagy duplájára is emelkedhetnek.

[10] Az alperes elsődlegesen alaki védekezésként ítélt dologra hivatkozással a per megszüntetését, érdemi védekezésként a kereset elutasítását kérte.

### **Az elsőfokú és másodfokú ítélet**

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek módosított keresetét elutasította. Döntését régi Ptk. 209. § (1) és (4) bekezdésére, a 209/A. § (1) bekezdésére, valamint az Irányelv 3. cikk (3) bekezdésére alapította.

[12] Az árfolyamkockázati tájékoztatást tartalmilag megfelelőnek találta. Rögzítette, hogy a Kúria a perbelivel azonos árfolyamkockázati tájékoztató megfelelőségét számos határozatában (Gfv.30.188/2022/10., Gfv.30.507/2022/14., Gfv.30.143/2023/6.) megállapította. A tájékoztatás időbeliségével összefüggésben – a Kúria a Gfv.30.467/2020/9. és Gfv.30.143/2023/6. számú határozatában foglaltakra utalva – a bizonyítékok értékelése alapján megállapította, hogy a felpereseknek kellő idő állt rendelkezésére a szerződés, az árfolyamkockázati tájékoztató és a feltételek megismerésére.

[13] A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[14] A jogerős ítélet indokai szerint a felperesek az elsőfokú bírósághoz 2023. október 8-án benyújtott és a 2023. október 10-én megtartott tárgyaláson, majd 2024. január 23-án benyújtott kérelmükben és a 2024. június 18-án megtartott tárgyaláson megerősített keresetváltoztatásukban a szerződés érvénytelenségét az árfolyamkockázati tájékoztatás elégtelenségére és arra hivatkozva állították, hogy nem volt kellő ideje a felpereseknek a kockázattelátjárás megismerésére. A keresetváltoztatásban foglalt tény- és jogállításaikhoz képest a felperesek fellebbezésükben eltérő jogalapon állították a kölcsönszerződés érvénytelenségét, amikor arra hivatkoztak, hogy az alperes jogelődje nem biztosította a szerződés megkötése előtt a szerződés valamennyi rendelkezésének [írásbeli szerződés, általános szerződési feltételek (a továbbiakban: ÁSZF), Üzletszabályzat (a továbbiakban: ÜSZ)] alapos megismerésének a lehetőségét. Rögzítette, hogy az elsőfokú eljárás perfelvételi szakaszában keresetük jogalapjaként a felperesek nem hivatkoztak sem az Irányelv Mellékletének 1. pont i) alpontjában foglaltakra, sem arra, hogy az alperes a felperest a szerződés megismerésétől elzárta volna és nem állították, hogy az összes szerződéses rendelkezés tisztességtelennek minősül. Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróságnak a perbe vitt jogról, az ezzel összefüggésben megjelölt tény- és jogállítások körében kell érdemi döntését meghoznia, így nem követett el jogszabálysértést az elsőfokú bíróság akkor, amikor a fellebbezésben foglalt hivatkozásokat nem bírálta el. A felperesek eltérő jogi és ténybeli alapon kérték keresetük elbírálását a fellebbezési szakban, amelyre azonban jogszabály nem biztosít lehetőséget.

[15] A másodfokú bíróság utalt arra is, hogy figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság a felperesi kereset és az ezzel összefüggésben előterjesztett alperesi védekezés által meghatározott jogvita keretein belül járt el, a felperesi tény- és jogállítások tekintetében folytatott le bizonyítást és döntött a perbe vitt jog felől, így a fellebbezésben állított

iratellenesség, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. § (1) bekezdését sértő, önkényes mérlegelés nem volt megállapítható.

[16] Hangsúlyozta, hogy a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem határozza meg, ezért a másodfokú bíróság vizsgálata nem terjedhetett ki azon kérdésekre, amelyeket a felperesek fellebbezéssel nem támadtak. Mivel a felperesek a lefolytatott bizonyítás eredményét, a megállapított tényállást, a bizonyítékok értékelését és az elsőfokú bíróság jogi következtetését fellebbezéssel érdemben nem támadták, ezen kérdések felülbírálatára a másodfokú bíróságnak nem volt hatásköre. A fellebbezésben foglalt okokból az elsőfokú bíróság ítélete nem minősül jogszabálysértőnek, ezért a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság helybenhagyta.

### **A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem**

[17] A jogerős ítélettel szemben a felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és elsődlegesen – tartalma alapján – az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a keresetnek helyt adó döntés meghozatalát, másodlagosan az első- vagy a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérték.

[18] Megsértett jogszabályhelyként a Pp. 2. § (2) bekezdését, 221. § (1) bekezdés g) pontját, 279.§ (1) bekezdését, 341.§ (1) bekezdését, 370.§ (1) bekezdését, a régi Ptk. 209.§ (1) bekezdését, 209/A.§ (2) bekezdését, 237. § (1) bekezdését, és az Irányelv Mellékletének 1. pont i) alpontját jelölték meg.

[19] Állították továbbá, hogy az eljáró bíróságok az ítéleteikben jogkérdésben eltértek a

- Kúria Pfv.21.198/2024/5. számú ítéletében foglalt azon jogelvtől, hogy „a Pp. 221. § (1) bekezdés g) pontja alapján a fél az érdemi tárgyalási szakban is kiegészítheti a jogi érvelését és hivatkozhat a Kúria további közzétett határozatára a jogállítása alátámasztására.”;

- Kúria Gfv.30.166/2022/7. számú ítéletében foglalt azon jogelvtől, hogy „az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre”;

- a Kúria Gfv.30.418/2023/4. számú határozatának [48/II.] pontjában és a Kúria Gfv.30.296/2023/6. számú ítéletének [48]-[57] bekezdéseiben foglaltaktól, amelyben a Kúria egyértelműen meghatározta azon jogelveket, hogy az Irányelv Melléklet 1. pont i) alpontja alkalmazásánál milyen feltételeket kell figyelembe venni a kereset elbírálásakor.

[20] Érvelésük szerint a felperesek a keresetükben a kölcsönszerződés érvénytelenségét alapvetően arra alapozták, hogy az alperes jogelődje nem biztosította a részükre a szerződés megkötése előtt a szerződési rendelkezések (írásbeli szerződés, ÁSZF, ÜSZ), illetve az árfolyamkockázat alapos megismerésének a lehetőségét. Az első- és a másodfokú bíróság ezért iratellenesen, a Pp. 279. § (1) bekezdését sértő módon állapította meg azt, hogy csak az árfolyamkockázati tájékoztatás nem megfelelő idejűségét támadták, ennek következtében a Pp. 2. § (2) bekezdését és 341. § (1) bekezdését sértő módon nem bíralták el a kereseti kérelmet, illetve a felperesek által előadott azon jogi indokokat, hogy a szerződési rendelkezések (írásbeli szerződés, ÁSZF, ÜSZ) alapos megismerésére nem volt lehetőségük a szerződés megkötése előtt, ezért a kölcsönszerződés összes rendelkezése semmis a régi Ptk. 209. § (1) bekezdése, 209/A. § (2) bekezdése és az Irányelv Mellékletének 1. pont i) alpontja alapján.

[21] A másodfokú bíróság az ítéletének [54] bekezdésében iratellenesen állítja azt, hogy az elsőfokú eljárás perfelvételi szakaszában a felperesek nem hivatkoztak a kölcsönszerződés érvénytelenségének jogalapjaként az Irányelv Mellékletének 1. pont *i)* alpontjára. A 2023.október 8-án kelt és még a perfelvételi szakban előterjesztett keresetváltoztatás 2. oldalán az megjelölésre került a kölcsönszerződés semmisségének a jogalapjaként. A Pp. 221. § (1) bekezdés *g)* pontja alapján – figyelemmel arra, hogy az iratokból egyértelműen megállapítható, hogy a Kúria Gfv.30.418/2023/4. és Gfv.30.296/2023/6. számú ítélete a perfelvétel lezárása után jelent meg – a jogi indokolást az érdemi tárgyalási szakban is kiegészíthették. E körben utaltak a Kúria Pfv.21.198/2024/5. számú határozatára is. Ennek következtében az eljáró bíróságok a Pp. 221. § (1) bekezdés *g)* pontját és a 279. § (1) bekezdését sértő módon nem vizsgálták, hogy a régi Ptk. 209. § (1) bekezdése és 209/A. § (2) bekezdése alapján a kölcsönszerződés azért semmis, mert a szerződés megkötése előtt nem volt lehetőség az összes szerződési feltétel és árfolyamkockázati tájékoztatás alapos megismerésére. Az eljáró bíróságok ezzel megsértették a Pp. 341. § (1) bekezdését is. E vonatkozásban utaltak a Kúria Gfv.30.166/2022/7. számú ítéletében foglaltakra. Kifejtették, hogy a hivatkozott kúriai határozatoktól való eltérés egyben azt is eredményezte, hogy a másodfokú bíróság a Pp. 2. § (2) bekezdését, 341. § (1) bekezdését, és 370. § (1) bekezdését sértő módon nem bírálta el a kereset mellett a fellebbezést sem. Mindezek alapján érvelésük szerint az is megállapítható, hogy az elsőfokú ítélet keresetet elutasító rendelkezése sérti a régi Ptk. 209. § (1) bekezdését és a 209/A. § (2) bekezdését, az Irányelv Mellékletének 1. pont *i)* alpontját, valamint a Ptk. 237. § (1) bekezdését.

[22] Megjegyezték, hogy azon jogelvet is sérti az első- és a másodfokú ítélet, hogy a jogvitát a bíróság véglegesen eldöntse. Nyilvánvalóan teljesen értelmetlen az Irányelv Mellékletének 1. pont *i)* alpontja alapján előterjesztett kereset elutasítása azon az alapon, hogy az nem került a perfelvételi szakban előterjesztésre, mivel egy új perben ez bármikor előterjeszthető. Az első- és a másodfokú bíróság által adott indokolás szerint ugyanis ez nem tekinthető ítélt dolognak. Ennek megfelelően Magyarország Alaptörvénye XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogot, a jogvita végleges lezáráshoz és eldöntéshez való jogot is sérti az első- és a másodfokú bíróság ítélete.

[23] Rámutattak, hogy a Kúria Gfv.30.418/2023/4. és a Kúria Gfv.30.296/2023/6. számú ítéletében egyértelműen meghatározta azon jogelveket, hogy az Irányelv Mellékletének 1. pont *i)* alpontja alkalmazásánál milyen feltételeket kell figyelembe venni a kereset elbírálásakor. Ezen jogelvek meghatározása jogkérdésben való döntést jelent, így nem hagyható figyelmen kívül akkor, amikor a bíróság az egyedi ügyben vizsgálja a szerződési feltételek alapos megismerésének a lehetőségét. Az eljáró bíróságok azonban nem vizsgálták azt, hogy a szerződés megkötésekor, illetve előtte volt-e lehetősége a felpereseknek az árfolyamkockázati tájékoztatás és a szerződési feltételek értő elolvasására és megismerésére és e tekintetben semmilyen, a régi Ptk. – helyesen Pp. – 346. § (4) és (5) bekezdésnek megfelelő indokolást sem adtak az ítéleteikben. Jogkérdésben eltértek ezért a Kúria Gfv.30.418/2023/4. számú ítélete 48/II. és a Kúria Gfv.30.296/2023/6. számú ítéletének [48]-[57] bekezdésében foglaltaktól.

[24] A felperesek elődták, hogy a kölcsönszerződés megkötése előtt nem volt lehetőségük arra, hogy a szerződési rendelkezéseket, ÁSZF-et, illetve a többi szerződési okiratot alaposan megismerjék. Rámutattak, hogy az alperes által nyújtott árfolyamkockázati tájékoztatásnak az értő elolvasására azért is nagy szükség lett volna a szerződés megkötése előtt a Kúria Gfv.30.418/2023/4. számú ítélete értelmében, mivel a CIB Bank által az I. rendű felperesnek korábban adott árfolyamkockázati tájékoztatás tisztességtelen volt. Hangsúlyozták, hogy az alapos megismerés lehetőségének a hiánya már önmagában, minden külön feltétel nélkül a szerződési rendelkezés tisztességtelenségét okozza. Utaltak arra, hogy a Kúria

Gfv.30.296/2023/6. számú ítéletében egyértelműen megállapította, hogy ha a korábbi perben a bíróság az árfolyamkockázati tájékoztatás tisztességtelenségét vizsgálta, akkor az nem akadályozza annak, hogy egy másik perben az adós az összes szerződési feltétel tisztességtelenségére alapozottan újra kérje a kölcsönszerződés érvénytelenségének a megállapítását.

[25] Hivatkoztak a felperesek a 9/2006.(XI.7) PSZÁF ajánlásra, kiemelten annak 21. pontjára is. Álláspontjuk szerint a PSZÁF ajánlás olyan szakmai standardokat fogalmaz meg a bankok felé, amelyeket az alperesnek is be kell tartania ahhoz, hogy megállapítható legyen a régi Ptk. 4.§ (4) bekezdésében foglaltak teljesülése. Be nem tartása esetén az alperes nem hivatkozhat arra, hogy az adós a szerződés megkötése előtt nem kérte a szerződés tervezetét és e miatt nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható.

[26] Tényként adták elő, hogy az alperes ügynézője a szerződés megkötése előtt nem adott olyan tájékoztatást, amely alapján az I. rendű felperes feltételezhette volna, hogy az árfolyamkockázat miatt akár fizetéseképtelenné is válhat, illetve, hogy az általa kiválasztott termék nem felel meg az igényeinek, illetve a teherbíró képességének. Rámutattak, hogy a perben az alperes kötelezettsége annak bizonyítása, hogy a szerződés megkötése előtt a felpereseknek lehetősége volt a szerződési rendelkezések az ÁSZF, illetve az ÜSZ, valamint az árfolyamkockázati tájékoztatás alapos megismerésére. E vonatkozásban az alperes semmilyen bizonyítékot nem terjesztett elő, így a nem bizonyított tény az ő terhére esik. A meghallgatott tanúk nem tudtak a konkrét szerződés megkötésének a körülményeire nyilatkozni, ezért a tanúvallomásukat e vonatkozásban nem lehet figyelembe venni. Az eljáró bíróságok ítéletei ezen okból is a Pp. 279.§ (1) bekezdését és a régi Ptk. 209.§ (1) bekezdését, 209/A. § (2) bekezdését és az Irányelv Mellékletének 1. pont *i*) alpontját sértő módon utasították el a kölcsönszerződés érvénytelenségének és jogkövetkezményének a megállapítása iránti keresetet.

[27] Kifejtették továbbá, hogy az elsőfokú bíróság a Ptk.525.§ (1) bekezdés *e*) pontját sértő módon állapította meg a felmondás érvénytelenségét, mivel csak a felmondás jogszerűtlensége állapítható meg.

[28] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Részletesen kifejtette a felperesek keresetének alaptalanságát alátámasztó anyagi jogi álláspontját. E körben megjelölve azokat a Kúriai határozatokat, amelyek jogi érveit – álláspontja szerint – alátámasztják.

## **A Kúria döntése és jogi indokai**

[29] A felperesek a felülvizsgálati kérelemmel együtt felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet is előterjesztettek. Az engedélyezés szükségességének feltételei azonban nem álltak fenn, mert az első- és a másodfokú döntés indokai eltérőek, erre tekintettel a felülvizsgálat nem volt kizárt a Pp. 408. § (2) bekezdése és annak (1) bekezdése alapján sem. Az engedélyezés iránti kérelem előterjesztése tehát szükségtelen volt, azt a Kúria nem vizsgálta.

[30] A felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálata során elsődlegesen ki kell emelni, hogy a felülvizsgálati eljárás nem a per folytatása, hanem egy kérelemhez kötött és eljárási szabályok által szabályozott rendkívüli jogorvoslati eljárás. Tárgya a jogerős ítélet, amelynek a

felülvizsgálatát a Pp. 406. § (1) bekezdése értelmében az ügy érdemére kiható jogszabálysértésre, vagy a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozással lehet kérni. A felülvizsgálati kérelem tehát a jogerős ítélet anyagi és/vagy eljárásjogi hibájának az orvoslására szolgál, a jogerő áttörésének olyan kivételes eszköze, amelyre csak törvényben meghatározott esetekben és feltételek fennállása esetén kerülhet sor.

[31] A jogerős ítélet felülvizsgálatának korlátait a felülvizsgálati kérelem és ha van ilyen, a csatlakozó felülvizsgálati kérelem határozza meg, a Kúria az előadott kérelemhez, a megjelölt jogszabálysértésekhez és annak indokaihoz is kötve van [Pp. 423. § (1) bekezdés]. Nincs tehát mód arra, hogy olyan okból állapítsa meg a Kúria a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát, amelyre a fél a felülvizsgálati kérelmében nem hivatkozott (Kúria Pfv.20.406/2022/7., Pfv.20.210/2022/6., Pfv.20.101/2024/4.).

[32] A Pp. 413. § (1) bekezdésének – többek között – a Kúria Pfv.21.291/2020/11., Pfv.21.096/2021/7. számú határozataiban kifejtett jogértelmezése szerint: a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő, kötelező tartalmi kellékei – egyebek mellett – a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen konjunktív feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt megjelöli a megsértett jogszabályhelyet, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, azaz a jogszabálysértésre való hivatkozása indokát ismerteti. A felülvizsgálatot kérő félnek az általa hivatkozott jogszabálysértéssel összefüggésben a megsértett jogszabályhelyet konkrétan, a jogforrás, a paragrafusszám, az esetleges bekezdések és pontok számának megadásával kell meghatároznia, követelmény továbbá az is, hogy az így megjelölt jogszabályhely megfeleljen a jogszabálysértés szöveges körülírásának (Kúria Gfv.30.114/2023/4.). A több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozó felülvizsgálati kérelemnek valamennyi hivatkozás tekintetében rendelkeznie kell a törvényben meghatározott, egymással szoros logikai és perjogi kapcsolatban álló kötelező tartalmi kellékekkel. A Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozás esetén a félnek a Kúria közzétett határozatát és annak azt a részét is meg kell jelölnie, amelytől a felülvizsgálattal támadott ítéleti rendelkezés jogkérdésben eltér. A hiányos hivatkozásokat, azaz a tartalmilag fogyatékos felülvizsgálati kérelmet – vonatkozó részében – a Kúria nem vizsgálhatja érdemben (Kúria Pfv.21.483/2013/8.).

[33] Kiemelendő továbbá, hogy a jogerős ítélet csak olyan kérdésben támadható felülvizsgálati kérelemmel, amely az első- és a másodfokú eljárásnak is tárgya volt (Kúria Pfv.20.797/2016/11. megjelent: BH2017. 232.II.). Nem voltak tehát vizsgálhatóak a felülvizsgálati kérelem elsőfokú eljárás és az elsőfokú ítélet jogszabálysértő voltát állító azon érvei, amelyek nem képezték a fellebbezés tárgyát és azok sem, amelyekre a felperesek a fellebbezésben ugyan hivatkoztak, de nem kapcsoltak össze a másodfokú bíróság által – álláspontjuk szerint – elkövetett adekvát eljárásjogi jogszabálysértéssel.

[34] Ennek megfelelően nem volt vizsgálható a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 221. § (1) bekezdés g) pontjának a megsértése, mert a felperesek ezen jogszabályhely megsértését a fellebbezésükben nem állították, mint ahogy az árfolyamkockázati tájékoztatás nem megfelelő volta és annak időbeliségével kapcsolatos, a régi Ptk. 209.§ (1) bekezdését és a 209/A.§ (2) bekezdését, 237. § (1) bekezdését, valamint az Irányelv Mellékletének 1. pont i) alpontjának a megsértését ezzel összefüggésben állító hivatkozásaik sem, mert a fellebbezés az elsőfokú ítélet e körben tett megállapításait nem érintette.

[35] Ugyancsak nem volt mód a felülvizsgálati eljárásban a felperesek ugyanezen anyagi jogi rendelkezések megsértését állító hivatkozásaiknak a vizsgálatára azon az alapon sem, hogy az alperes jogelődje nem biztosította a részükre a szerződés megkötése előtt a szerződési rendelkezések (írásbeli szerződés, ÁSZF, ÜSZ) alapos megismerésének a lehetőségét. E

hivatkozások vizsgálatára ugyanis sem az első-, sem a másodfokú eljárásban nem került sor, így azokat elsőként a Kúria nem vizsgálhatta. Azok – a felperesek által a felülvizsgálati kérelemben állított eljárásjogi jogszabálysértések megállapítása esetén – a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése után elrendelt megismételt eljárás tárgya lehetnének.

[36] Mindezek egyben azt is jelentették, hogy a jogerős ítélet nem térhetett és tért el a Kúria Pfv.21.198/2024/5., Gfv.30.418/2023/4., és Gfv.30.296/2023/6. számú határozataitól, mert jogértelmezést ebben a körben nem tartalmazott.

[37] A pernek nem volt tárgya a felmondás, így az ezzel kapcsolatos jogszabálysértés sem volt vizsgálható a felülvizsgálati eljárásban.

[38] A fentiek alapján érdemben kizárólag a felperesek eljárásjogi támadásai és az azokkal összefüggő, Kúria közzétett határozataitól való eltérés volt vizsgálható. Az érdemben vizsgálható okokból a Kúria nem találta a jogerős ítéletet az ügy érdemére kihatóan jogszabálysértőnek az alább kifejtettetekre tekintettel.

[39] A felperesek valamennyi eljárásjogi hivatkozása alapját lényegében az képezte, hogy a perfelvételi szakban módosított keresetükben a kölcsönszerződés érvénytelenségét a régi Ptk. 209. § (1) bekezdése, 209/A. § (2) bekezdése mellett az Irányelv Mellékletének 1. pont *i)* alpontja alapján is állították és az árfolyamkockázati tájékoztató alapos megismerése lehetőségének nem biztosításán felül már az elsőfokú eljárásban előadott jogi érvelésüket alapvetően arra alapozták, hogy az alperes jogelődje nem biztosította a részükre a szerződés megkötése előtt a szerződési rendelkezések (írásbeli szerződés, ÁSZF, ÜSZ) megismerését sem. A Kúria ennek megfelelően elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felperesek milyen tartalmú keresetmódosítást terjesztettek elő.

[40] A Pp. 1. § (2) bekezdése alapján a bíróság a magánjogi jogvitát erre irányuló kérelem esetén bírálja el, így a polgári perben a Pp. 2. § (1) bekezdésében rögzített rendelkezési elvnek megfelelően a per tárgyát a felek határozzák meg: a felperes a keresetlevélben a bíróság döntésére irányuló határozott kereseti kérelmet terjeszt elő [Pp. 170. § (2) bekezdés *a)* pont] egyben meghatározza az általa érvényesíteni kívánt jogot, az anyagi jogi jogalap meghatározása útján, [Pp. 170. § (2) bekezdés *b)* pont] és előadja az érvényesített jogot és a kereseti kérelmet megalapozó tényeket [Pp. 170. § (2) bekezdés *c)* pont]; míg az alperes írásbeli ellenkérelmében a kereset elutasítását célzó védekezése alapjául szolgáló tény- és jogállításait adja elő [Pp. 199. § (2) bekezdés *b)* pont].

[41] A bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – kötve van a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz [Pp. 2. § (2) bekezdés]. Ebből következően az ítéleti döntésnek a Pp. 341. § (1) bekezdése és 342. § (1) és (3) bekezdés alapján ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre és érvényesített jogra, azzal, hogy nem terjedhet túl a kereseti kérelmen, az ellenkérelmen, a beszámítási kérelmen és a törvény eltérő rendelkezése hiányában nem terjedhet ki olyan jogra, amelyet a fél a perben nem állított.

[42] A felperesek – a periratokból megállapíthatóan – a perfelvételi szakban a felülvizsgálati kérelemben is hivatkozott, 2023. október 8-án benyújtott, P.6. sorszámú beadványukban előterjesztett keresetváltoztatásukban érvényesített jogként, jogalapként [Pp. 170. § (2) bekezdés *b)* pont] a régi Ptk. 209. § (1) és (4) bekezdését, 209/A. § (2) bekezdését, 237. § (1) bekezdése, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 203. § (6) bekezdését, az Irányelv Mellékletének 1. pont *i)* alpontját és 4. cikk (2) bekezdését jelölték meg, így valóban iratellenes a jogerős ítélet az Irányelv Mellékletének 1. pont *i)* alpontjának, mint új jogalapi hivatkozásnak a fellebbezési eljárásban való megváltoztatására vonatkozó okfejtése, ez azonban nem hatott ki az ügy érdemére az alábbiak miatt.

[43] A Pp. 4. § (2) bekezdése értelmében a felperest – a már hivatkozott Pp. 170. § (2) bekezdés c) pontjában konkrét előírásként is – terhelő kötelezettség a jogvita elbírálásához szükséges tények előadásának és a bizonyítékok rendelkezésre bocsátásának kötelezettsége, azaz a kereset eredményessége érdekében a felperest terheli az azt megalapozó tények előadása és az állított tények bizonyításának a kötelezettsége, és a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján rá hárul a bizonyítatlanságnak, a bizonyítás esetleges sikertelenségének a jogkövetkezménye is.

[44] A felperesek érvénytelenségi keresetük Pp. 170. § (2) bekezdés c) pont szerinti ténybeli alapjaként azt adták elő, hogy az alperes a szerződés megkötése előtt nem adott tájékoztatást arról, hogy az árfolyamkockázat miatt a kölcsönszerződésnek olyan aránytalan kockázata van, hogy egy ilyen szerződést egy átlag fogyasztó soha nem kötne meg. A keresetváltoztatás során arra az újabb tényre, hogy az alperes nem tette lehetővé az írásbeli szerződés, ÁSZF, ÜSZ megfelelő és alapos megismerését a szerződés megkötése előtt, nem hivatkoztak. A perfelvétel lezárását megelőzően előterjesztett kereset tehát nem ezen a tényállításon alapult. E tényállítás csak az érdemi tárgyalási szakban, a 2024. május 23-i tárgyaláson merült fel (P.34. sorszámú jegyzőkönyv 2.-3. oldal). A felperesek ekkor még maguk is – helyesen – a szerződés és az ÁSZF, ÜSZ megismerésének időbeliségét ténykérdésnek tekintették, az új tényállítások előadását csak utóbb minősítették a jogi érvelés megváltoztatásának. Itt kell kitérni azonban arra, hogy a Pp. 170. § (2) bekezdés b) pontja szerinti tényelőadási kötelezettségtől eltér a Pp. 170. § (2) bekezdés d) pontjában szabályozott jogi érvelés előadásának a kötelezettsége. Utóbbi alapján a keresetlevélben a felperesnek az általa megjelölt, érvényesített anyagi jog szerinti törvényi tényállás és az állított tények (történeti tényállás) közötti összefüggést kell levezetnie, azaz azt kell kifejtenie, hogy az anyagi jogi normában meghatározott törvényi tényállást az általa előadott tények, körülmények milyen módon valósítják meg. A jogi érvelésben előadott jogi levezetések, jogkérdések – mivel a bíróságok az alkalmazott jogszabályokat konkrét tényállás vonatkozásában értelmezik – nem függetlenek a tényállástól. A jogi érvelés tényállás nélkül tehát nem értelmezhető.

[45] A [42] bekezdésben foglaltakra figyelemmel tehát arra helytállóan hivatkoztak a felperesek, hogy a jogerős ítéletben kifejtettekkel szemben keresetük jogalapját a fellebbezésükben nem változtatták meg, mert a keresetük tényalapját változtatták meg – részben – az érdemi tárgyalási szakban. Ennek elbírálása maradt el, azonban ezt a felperesek, adekvát jogszabálysértés [Pp. 214. § (5) bekezdése] megjelölésével, nem támadták a fellebbezési eljárás során, amely hiány érdemben kihatott a fellebbezés és a felülvizsgálati kérelem érdemben való alaposságára.

[46] A Pp. 214. § (1) és (2) bekezdése kimondja, hogy az érdemi tárgyalási szakban a bíróság a jogvitának a perfelvétel során meghatározott keretei között bizonyítást folytat le és eldönti a pert. A fél az érdemi tárgyalási szakban csak e törvényben meghatározott esetben tehet vagy változtathat meg perfelvételi nyilatkozatot. Ennek megfelelően a Pp. 214. §-a a tényállítások megváltoztatását – törvény eltérő rendelkezése hiányában – egyrészt azon tényekre korlátozza, amelyek önhibáján kívül, a perfelvételt lezáró végzés meghozatala után jutottak a fél tudomására, illetve következtek be, vagy a tudomására jutó, illetve bekövetkező tényre tekintettel váltak a per eldöntése szempontjából jelentőssé [Pp. 214. § (3) bekezdés], másrészt meghatározza az előterjesztés idejét (e tények bekövetkezésétől vagy az arról való tudomásszerzéstől számított tizenöt nap) és az előterjesztés tartalmát (tényelőadás, a tényekről való tudomásszerzés időpontjának és az önhiba hiányának valószínűsítése) [Pp. 214. § (4) bekezdés]. Egyben a bíróság eljárását is szabályozza arra az esetre, ha a fél által előterjesztett tényállítás a (3) és (4) bekezdés szerinti feltételeknek nem felel meg akként,

hogy előírja, a bíróság ebben az esetben a tényállítást figyelmen kívül hagyja, amelyről azonban köteles a felet tájékoztatni és e döntését legkésőbb az ítéletében megindokolni.

[47] Az elsőfokú bíróság a felperesek érdemi tárgyalási szakban előterjesztett új tényállításait egyértelműen figyelmen kívül hagyta. Ezt támasztja alá, hogy az elsőfokú ítélet [18]-[20] bekezdéseiben kizárólag a perfelvételi szakban előadott kereseti tényalapot ismertette, az érdemi szakban előadott új tényállításokról említést sem tesz, továbbá az is, hogy bár a bíróság bizonyítást a Pp. 276. § (1) és (5) bekezdése értelmében a per eldöntéséhez, azaz a jogvita elbírálása szempontjából szükséges tények megállapítása végett rendel el, ezen új tényállítások bizonyítására bizonyítást sem folytatott.

[48] Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmet az eredeti tényalapon elbírálta, döntése – a jogerős ítélet helytálló megállapításai szerint – a Pp. 341. § (1) bekezdésének és 342. § (1) és (3) bekezdésének megfelelően e körben kiterjedt a perben érvényesített kereseti kérelemre és érvényesített jogra is. Az elsőfokú bíróság eljárása ugyanakkor a Pp. 214. § (5) bekezdésének nem felelt meg, mivel az érdemi tárgyalási szakban előadott új tényállítások figyelmen kívül hagyásáról nem nyújtott tájékoztatást és ítéletében is elmulasztotta ennek kapcsán az ugyanitt előírt indokolási kötelezettségét. A felperesek azonban e jogszabályhely megsértésére még a tartalom szerinti elbírálás elvének alkalmazása mellett sem hivatkoztak a fellebbezésükben, az elsőfokú eljárás és ítélet jogszabálysértő voltát nem ezen az alapon állították, így azt a másodfokú bíróság a felülbírálat Pp. 370. § (1) bekezdése szerinti korlátait nem sérthette meg. A másodfokú eljárás kereteit főszabály szerint ugyanis a fellebbezési kérelem, a csatlakozó fellebbezés, illetve az ellenkérelem határozzák meg. A másodfokú bíróság tehát a felülbírálati jogkörét alapvetően – a felek rendelkezési jogával összhangban – kérelemre gyakorolhatja. E vonatkozásban a kérelemnek nemcsak azt a részét kell figyelembe venni, amelyben a fellebbező fél előadja, hogy a másodfokú bíróságtól milyen döntés meghozatalát kéri [Pp. 371. § (1) bekezdés *b*) pont], hanem azt is, hogy fellebbezését mely indokok alapján milyen jogszabálysértésre alapítja [Pp. 371. § (1) bekezdés *d*) pont]. Ez azt jelenti, hogy a másodfokú bíróság főszabály szerint a fellebbezés Pp. 371. § (1) bekezdés *d*) pontja szerinti indokaihoz is kötve van.

[49] A fentiek – figyelemmel a [31] és [33] bekezdésben kifejtettekre is – kizárták azt, hogy a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát a Kúria megállapítsa a felperesek által hivatkozott eljárásjogi rendelkezések [Pp. 2. § (2) bekezdése, 279. § (1) bekezdése, 341. § (1) bekezdése, és 370. § (1) bekezdése] alapján. Erre tekintettel nem lehetett alapos a Kúria Gfv.30.166/2022/7. számú határozatától való eltérésre alapított felperesi hivatkozás sem.

[50] A Kúria a kifejtettek alapján a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[51] A Pp. 405. § (1) bekezdése és 364. §-a folytán alkalmazott Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a felperesek kötelesek egyetemlegesen megfizetni az alperesnek – az alperes kérelmének megfelelően – a jogi képviseletével felmerült a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003 (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján számított ügyvédi munkadíjból álló költségét.

[52] A felperesek költségkedvezménye folytán feljegyzett illeték az állam terhén marad a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján.

[53] A Pp. 405. § (1) bekezdés alapján alkalmazott Pp. 376. § (1) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson bírálta el.

[54] Az ítélettel szemben a felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 407. § (1) bekezdés *d*) pontja zárja ki.

## **A határozat elvi tartalma**

I. A Pp. 170. § (2) bekezdés *d)* pontjában szabályozott jogi érvelésben a felperesnek az általa megjelölt érvényesített anyagi jog szerinti törvényi tényállás és az állított tények (történeti tényállás) közötti összefüggést kell levezetnie, azaz azt kell kifejtene, hogy az anyagi jogi normában meghatározott törvényi tényállást az általa előadott tények, körülmények milyen módon valósítják meg. A jogi érvelésben előadott jogi levezetések, jogkérdések – mivel a bíróságok az alkalmazott jogszabályokat konkrét tényállás vonatkozásában értelmezik – nem függetlenek a tényállástól. A jogi érvelés tényállás nélkül tehát nem értelmezhető.

II. A jogerős ítélet csak olyan kérdésben támadható felülvizsgálati kérelemmel, amely az első- és a másodfokú eljárásnak is tárgya volt.

## **Záró rész**

Budapest, 2025. november 12.

Dr. Puskás Péter s.k. a tanács elnöke, dr. Csesznok Judit Anna s.k. előadó bíró, dr. Suba Ildikó s.k. bíró, dr. Tánczos Rita s.k. bíró, dr. Varga Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

Sz.Sz.

bírósági ügyintéző